

تأثیر ماده جفت کننده بر خاصیت جذب آب نانو کامپوزیت‌های الیاف طبیعی - سیمان

علی ورشوئی تبریزی¹، رضا حسین پورپیا²، مجتبی سلطانی³، محمد طلایی پور⁴

تاریخ دریافت: 89/6/3 تاریخ پذیرش: 89/10/2

چکیده

این تحقیق به منظور بررسی تأثیر ماده جفت کننده بر خصوصیات میکروسکوپی و جذب آب در نانو کامپوزیت‌های ساخته شده از الیاف دورریز خمیر کاغذ سولفیت و سیمان انجام گرفته است. در این پژوهش هشت تیمار شامل تأثیر دو سطح ماده جفت کننده بر پایه آمینو سیلان (0 و 6 درصد وزنی الیاف) و چهار سطح نانو سیلیس (0، 0/5، 1 و 3 درصد جایگزینی وزنی سیمان) به عنوان عوامل متغیر و میزان الیاف و آب به ترتیب در سطح 10 درصد و نسبت یک به یک وزنی سیمان ثابت، بر خصوصیت جذب آب نمونه‌های ساخته شده مورد بررسی قرار گرفت. کلیه نمونه‌ها مطابق با استاندارد BS 1881: Part 122-1983 در سه مرحله جامد، مایع و اختلاط نهایی ساخته و مورد آزمایش قرار گرفتند. تصاویر میکروسکوپی SEM⁵ جهت بررسی خواص ریز ساختاری کامپوزیت‌ها از نمونه‌ها تهیه شد. نتایج به دست آمده نشان داد که با افزایش مقدار نانو ذرات سیلیس، جذب آب در مقایسه با نمونه شاهد کاهش یافت، همچنین افزودن ماده جفت کننده موجب افزایش جذب آب گردید. از طرفی اثر متقابل نانو ذرات سیلیس و ماده جفت کننده در مقایسه با نمونه‌های شاهد که حاوی مقدار 10 درصد الیاف آزیست بوده‌اند، نشان دهنده کاهش میزان جذب آب بوده است. نمونه‌های حاوی 3 درصد نانو ذرات سیلیس و 6 درصد ماده جفت کننده دارای کمترین میزان جذب آب بوده‌اند. همچنین تصاویر SEM حاکی از بهبود ریزساختاری نانو کامپوزیت‌ها با افزودن ماده جفت کننده بود.

واژه‌های کلیدی: کامپوزیت، خمیر کاغذ سولفیت، نانو سیلیس، جفت کننده، آزیست

1- استادیار گروه صنایع چوب و کاغذ دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس

2- دانش آموخته کارشناسی ارشد صنایع چوب و کاغذ و عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس، نویسنده مسوول rhosseinpour74@yahoo.com

3- استادیار گروه صنایع چوب و کاغذ دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس

4- استادیار گروه صنایع چوب و کاغذ دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

5 - Scanning Electron Microscope

مقدمه

آزبست به دلیل مقاومت بسیار بالا، عایق گرما و الکتریسیته و پایداری در برابر حرارت دارای کاربردهای بسیار زیادی است. الیاف آزبست دارای مصارف متعددی در ساخت اوراق سیمانی (ایرانیت و آرداواز) به واسطه انعطاف پذیری مناسب و استحکام بالای خود، می باشد [3]. در مقابل مزایای مطلوب، استفاده از آزبست سبب بروز مشکلات زیست محیطی بسیاری گردیده است. مطالعات زیادی در مورد اثرات آزبست بر ریه و به وجود آمدن سرطان های وخیم دستگاه تنفسی انجام گردید و پژوهشگران در اغلب آنها بین فساد الیاف آزبست و ایجاد تومورهای سرطانی ارتباط نزدیکی یافتند [5]. به دنبال این موضوع، بسیاری از محققین در پی یافتن جایگزینی برای این ماده سرطانزای معدنی، الیاف طبیعی را پیشنهاد نمودند. طاهری نیا و ورشویی (1387) امکان استفاده از کاغذ بازیافتی در ساخت فرآورده مرکب الیاف - سیمان را مورد مطالعه قرار داده و بیان نمودند تخته های ساخته شده با 10 درصد الیاف کاغذ بازیافتی و 5 درصد کلرید کلسیم بالاترین خواص فیزیکی و مکانیکی را دارا می باشند [1]. قاسمی پور و طلائی پور (1387) در بررسی ویژگی های کامپوزیت های سیمانی تقویت شده با خمیر الیاف کارتن بازیافتی [OCC]، که این کامپوزیت ها با ذرات میکروسیلیس تقویت شده بود در مقایسه با نمونه های بدون الیاف به این نتیجه دست یافتند که استفاده از الیاف سبب افزایش مقدار جذب آب گردیده است [2]. امروزه علم و فناوری نانو نقش مؤثری را در پیشبرد علم و اهداف علمی

ایفا می نمایند. در همین اثنا، دانش امروزه بتن نیز با ورود نانوذرات و نانو ابرها به عنوان مهمترین محصولات علم و فناوری نانو با سرعت بیشتری در حال رشد و توسعه می باشد. در همین رابطه نتایج تحقیقات نشان از بهبود خواص مکانیکی، دوامی و رئولوژیک کامپوزیت های پایه سیمانی در کنار نانو ذرات دارند [8 و 9]. حسینی و همکاران (2009) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر نانو سیلیس بر ساختار میکروسکوپی و خواص مکانیکی بتون های سیمانی بیان نمودند که نانو سیلیس سبب بهبود رفتارهای فیزیکی و مکانیکی بتون های حاصله در مقایسه با نمونه های بدون این ذرات گردیده است [6]. تونولی و همکاران¹ (2009) مطالعه ای بر روی استفاده از الیاف سلولزی اصلاح شده به وسیله دو نوع ماده جفت کننده در ساخت کامپوزیت های پایه سیمانی انجام دادند. در این بررسی بهترین سطح استفاده از ماده جفت کننده 6% وزنی الیاف معرفی گردید. نتایج به دست آمده حاکی از این بود که حفره سلولی الیاف با استفاده از ماده جفت کننده به حالت معدنی شدند و در نتیجه این عمل چسبندگی در بین مواد آلی (الیاف) و مواد معدنی (سیمان) بهبود یافت [11]. بیلبا و همکاران² (2008) در بررسی خواص الیاف باگاس تیمار شده با سیلان در ساخت کامپوزیت های سیمانی بیان نمودند که سیلان سبب تغییراتی در ساختار الیاف از قبیل واکنشیدگی و افزایش ابعاد آن شده است [4]. در میان انواع الیاف طبیعی مورد استفاده در ساخت کامپوزیت های پایه سیمانی،

¹ Tonoli

² Bilba

مواد و روش‌ها

مواد مورد استفاده

سیمان: سیمان استفاده شده در این پژوهش، پرتلند نوع 2 محصول شرکت فراز فیروزکوه بوده که آزمون‌های لازم برای شناخت ویژگی‌های آن بر اساس استاندارد 398 ایران انجام و مورد تأیید قرار گرفت.

آب: آب مورد استفاده آب شرب بود.

الیاف: الیاف مورد استفاده در این تحقیق به دو گروه الیاف طبیعی که الیاف حاصل از خمیر کاغذ سولفیت (تهیه شده از کارخانه پاک‌پر) و الیاف آزبست کریزوتیل که به‌عنوان نمونه شاهد مورد استفاده قرار گرفته است، تفکیک می‌گردد. مشخصات الیاف خمیر کاغذ سولفیت مورد استفاده در این بررسی در هنگام ورود به کارخانه در جدول (1) آورده شده است. لازم به ذکر است، قسمتی از این الیاف پس از سپری نمودن فرآیند تولید، به محدوده‌ی طولی کمتر از 3000 میکرون رسیده و به‌عنوان ضایعات از چرخه تولید خارج می‌گردند. در این پژوهش از الیاف خمیر کاغذ سولفیت که حاصل از دور ریز کارخانجات تولید کننده محصولات سلولزی- بهداشتی بود با طول حدود 1500 میکرون استفاده گردید.

الیاف خمیر کاغذ سولفیت که به صورت تجاری برای مصارف زیادی از جمله تولید کاغذهای چاپ و تحریر، فتوکپی، دستمال کاغذی و کاغذهای بهداشتی مورد استفاده قرار می‌گیرد، بسیار جالب توجه می‌باشد. برخی از کارخانجات تولید کننده محصولات سلولزی بهداشتی پس از در اختیار گرفتن الیاف سولفیت تجاری که به شکل ورقه‌هایی با ضخامت‌های متفاوت می‌باشد، آنها را به وسیله آسیابی سوزنی به سرعت 3000 دور در دقیقه و بعد از عبور از مش 60 به اندازه مورد نظر خود، درآورده و مورد استفاده قرار می‌دهند. مساله حایز اهمیت این است که بسیاری از این تولید کنندگان به دلیل در اختیار نداشتن تکنولوژی مناسب، الیاف با طول کمتر را به‌عنوان ضایعات از چرخه تولید خارج می‌نمایند. با توجه به آنچه ذکر گردید، هدف از این تحقیق استفاده از الیاف ضایعاتی خمیر کاغذ سولفیت، نانو ذرات سیلیس و ماده جفت کننده بر پایه آمینوسیلان جهت دستیابی به ترکیبی جدید در ساخت کامپوزیت‌های الیاف-سیمان و بررسی خواص فیزیکی آن در مقایسه با کامپوزیت آزبست-سیمان بود.

جدول 1- مشخصات الیاف سولفیت تجاری مورد استفاده

طول الیاف cm	pH	سفیدی %	خاکستر %	نوع فرآیند
2/4	7	84	12	سولفیت

ماده جفت کننده: جفت کننده مورد استفاده، 3-آمینو پروپیل تری اتوکسی سیلان با فرمول ساختاری: $C_9H_{23}NO_3Si$ ساخت کمپانی MERCK آلمان، که مشخصات آن در جدول 2 آورده شده است.

نانو سیلیس: در این بررسی از نانوذرات سیلیس کلوییدی (دارای مقدار وزنی 40 درصد جامد و 60% آب) به اندازه 40 نانومتر تهیه شده از شرکت آسانسرام تهران، به عنوان نانوذرات تقویت کننده ماتریس سیمان-الیاف طبیعی استفاده شده است.

جدول 2- مشخصات ماده جفت کننده

pH	دانسیته gr/cm ³	دمای اشتعال °C	درجه خلوص %	جرم مولی gr/mol
11	0/951	300	>98	221/37

در جدول 3 آورده شده است، در نظر گرفته شدند. اختلاط مواد در دو فاز جامد و مایع انجام شد، طوری که ابتدا سیمان و الیاف در یک فاز جامد مخلوط گردید و از طرفی آب و نانو سیلیس کلوییدی نیز در یک فاز مایع به وسیله یک همزن با سرعت حدود 600 دور در دقیقه با هم مخلوط شدند. در مرحله بعد این دو مخلوط در یک همزن ملات با یکدیگر ترکیب شده و در نهایت عمل قالب ریزی صورت گرفت.

آزبست: آزبست مورد استفاده برای تهیه نمونه شاهد از نوع کریزوتیل با طول حدود 3cm موجود در بازار بوده است.

ساخت نمونه های آزمون

در این تحقیق سیمان، آب و الیاف (آزبست و خمیر کاغذ سولفیت در سطح 10% وزنی سیمان) به عنوان عوامل ثابت، مقدار نانو ذرات سیلیس در چهار سطح (0، 0/5، 1، 3 و 6% وزنی خشک سیمان) و ماده جفت کننده در دو سطح (0 و 6% وزنی الیاف) به عنوان عوامل متغیر به طوری که

جدول 3- فرمولاسیون تیمارهای مختلف (بر اساس گرم)

شماره	کد تیمار	سیمان gr	آب gr	نوع الیاف	الیاف %	نانو سیلیس %	جفت کننده %
1	An0	1500	1500	سولفیت	10%	0%	0%
2	An1	1492/5	1488/75	سولفیت	10%	0/5%	0%
3	An2	1485	1477/5	سولفیت	10%	1%	0%
4	An3	1455	1432/5	سولفیت	10%	3%	0%
5	Anc0	1500	1500	سولفیت	10%	0%	6%
6	Anc1	1492/5	1488/75	سولفیت	10%	0/5%	6%
7	Anc2	1485	1477/5	سولفیت	10%	1%	6%
8	Anc3	1455	1432/5	سولفیت	10%	3%	6%
9	AZ	1500	1500	آزبست	10%	0%	0%

اندازه‌گیری میزان جذب آب

سیمانی Philips XL 30 می‌باشد و ولتاژ تست در آن برابر 25 کیلوولت تنظیم گردید.

روش آماری

برای بررسی اثر مستقل و متقابل عوامل متغیر بر خاصیت فیزیکی (جذب آب) کامپوزیت ساخته شده، از آزمون فاکتوریل دو عامله در قالب طرح کاملاً تصادفی سنجیده و برای مقایسه میانگین‌ها از آزمون دانکن استفاده گردید. در تمام مراحل، تجزیه و تحلیل آماری در سطح اطمینان 95% انجام شد.

نتایج

نتایج مربوط به آنالیز تجزیه واریانس اثر مستقل و متقابل عوامل متغیر بر جذب آب 7 روز و 28 روز کامپوزیت‌های ساخته شده از الیاف طبیعی - سیمان در جداول 4 و 5 ارائه شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌گردد در جذب آب 7 روز، اثر مستقل مقدار نانو و اثر متقابل ماده جفت کننده و نانو سیلیس در سطح 99% معنی دار بوده و اثر مستقل ماده جفت کننده در سطح 95% معنی دار گزارش گردید. بر اساس جدول 5، اثر مستقل مقدار نانو و اثر متقابل ماده جفت کننده و نانو سیلیس در سطح 99% معنی دار می‌باشد ولی بر اساس نتایج، اطلاعات لازم برای معنی‌داری بودن اثر مستقل ماده جفت کننده بر جذب آب 28 روز در کامپوزیت‌های الیاف طبیعی - سیمان به دست نیامده است. آزمون دانکن نیز اثر مستقل نانو ذرات سیلیس بر جذب آب 7 و 28 روز کامپوزیت‌های الیاف طبیعی - سیمان را به ترتیب در سه و دو سطح طبقه‌بندی نموده است.

اندازه‌گیری جذب آب به‌عنوان نماینده آزمون‌های دوام فیزیکی بیانگر شمای کلی از ساختار نفوذپذیری مصالح سیمانی می‌باشد. ابعاد نمونه در این آزمون مطابق با استاندارد BS 122-1983 Part 1881 با اندازه 5cm×5cm×5cm تهیه گردید. بر اساس استاندارد، نمونه‌های ساخته شده در فاصله‌های زمانی 7 و 28 روز از عمل‌آوری به مدت 72 ساعت در اون و در دمای 105 درجه سانتی‌گراد خشک گردیدند. پس از خنک شدن در هوا (دمای 22±0/5 درجه سانتی‌گراد)، نمونه‌ها به مدت 30 دقیقه در آب غوطه‌ور گردید. میزان جذب آب نمونه‌ها با اندازه‌گیری وزن خشک (قبل از گذاشتن نمونه در آب) و وزن تر (پس از قرارگیری به مدت 30 دقیقه در آب) بر اساس معادله (1) محاسبه شد.

$$WA = \frac{W_w - W_d}{W_d} \times 100 \quad \text{معادله (1)}$$

که در معادله بالا، WA درصد جذب آب و W_w و W_d به ترتیب وزن نمونه در حالت تر و خشک می‌باشد.

میکروسکوپ الکترونی روبشی (SEM)

جهت انجام بررسی‌های SEM از نمونه‌های 28 روزه آزمون جذب آب نمونه‌برداری گردید. بلافاصله پس از نمونه‌برداری، نمونه‌ها با طلا پوشش داده شدند و مورد تست SEM قرار گرفتند. دستگاه SEM به کارگرفته شده جهت بررسی‌های ریزساختاری کامپوزیت‌های پایه

جدول 4- جدول تجزیه واریانس اثر مستقل و متقابل عوامل متغیر بر جذب آب 7 روز کامپوزیت‌های الیاف

طبیعی - سیمان

Sig	F محاسباتی	MS	df	SS	منبع تغییرات
/019	6/663	0/004	1	0/004	مقدار ماده جفت کننده
/000	61/614	0/032	3	0/097	مقدار نانو
/000	28/297	0/15	3	0/045	جفت کننده و نانو
0	0	0/001	18	0/009	خطا
0	0	0	27	5/532	کل

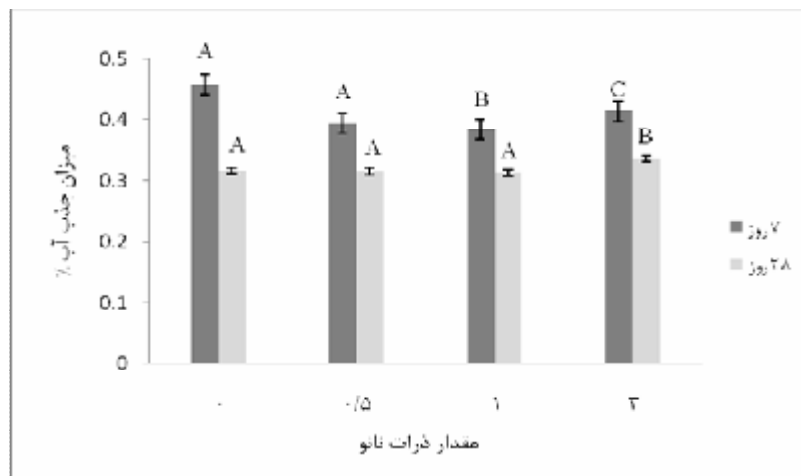
جدول 5- جدول تجزیه واریانس اثر مستقل و متقابل عوامل متغیر بر جذب آب 28 روز کامپوزیت‌های

الیاف طبیعی - سیمان

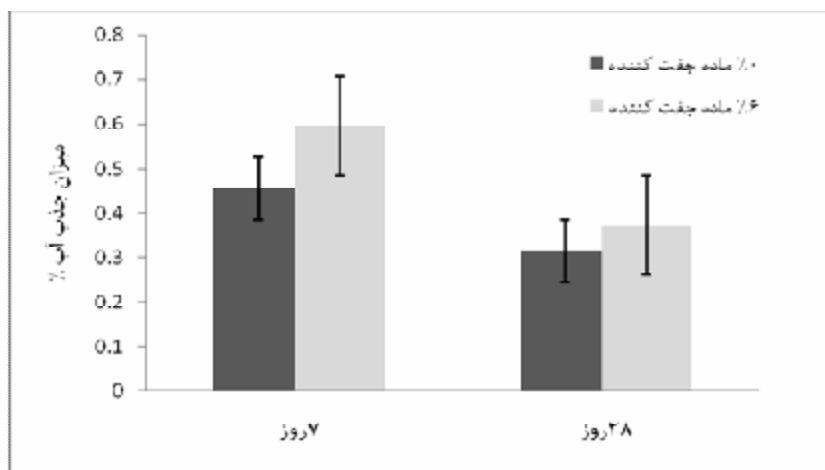
Sig	F محاسباتی	MS	df	SS	منبع تغییرات
/052	4/340	0/000	1	0/000	مقدار ماده جفت کننده
/000	15/091	0/001	3	0/004	مقدار نانو
/000	24/010	0/002	3	0/006	جفت کننده و نانو
0	0	8/126E-5	18	0/001	خطا
0	0	0	27	3/207	کل

جذب آب در کامپوزیت‌های الیاف - سیمان گردید، به طوری که کمترین میزان جذب آب در فرآورده‌های حاوی 3% نانو ذرات سیلیس و ماده جفت کننده مشاهده شد. همچنین مطابق شکل 3، با افزودن ماده جفت کننده در حضور کمترین سطح نانو ذرات سیلیس (0/5%)، جذب آب نسبت به نمونه شاهد (آزبست) به طور معنی داری کاهش نشان داده است.

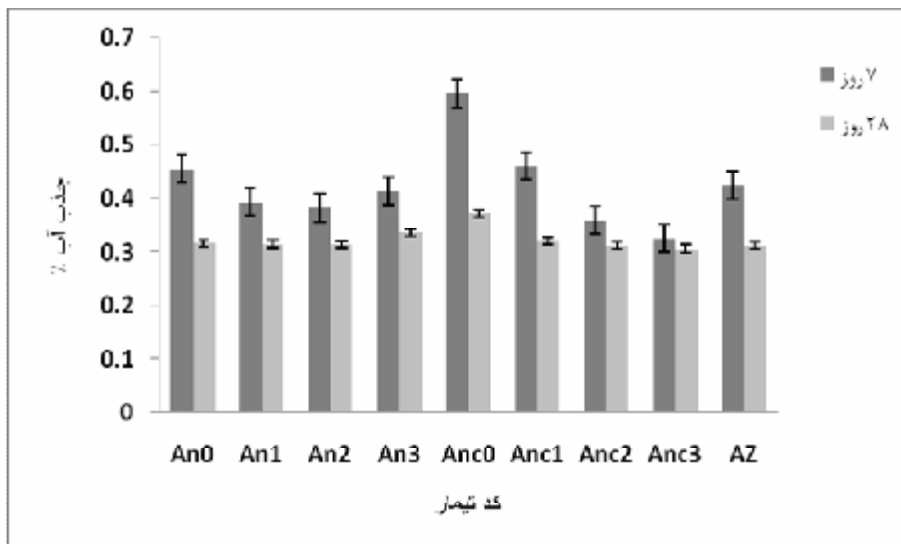
با توجه به شکل 1، افزودن نانو ذرات در سطوح کم (0/5% و 1%) سبب کاهش جذب آب در دو بازه زمانی (7 و 28 روز) گردیده ولی در سطح 3% نانو ذرات سیلیس جذب آب در دو بازه زمانی مذکور افزایش یافته است. با در نظر گرفتن شکل 2، افزودن ماده جفت کننده در دو بازه زمانی (7 و 28 روز) سبب افزایش میزان جذب آب گردیده است. بر اساس شکل 3، اثر متقابل ماده جفت کننده و نانو ذرات سیلیس سبب کاهش

شکل ۱- اثر مستقل نانو بر جذب آب ۷ و ۲۸ روز

شکل ۲- اثر مستقل ماده جفت کننده بر جذب آب ۷ و ۲۸ روز

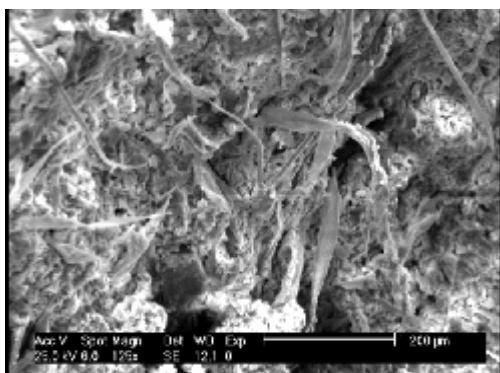

شکل ۳- اثر متقابل ذرات نانو و ماده جفت کننده بر جذب آب ۷ و ۲۸ روز

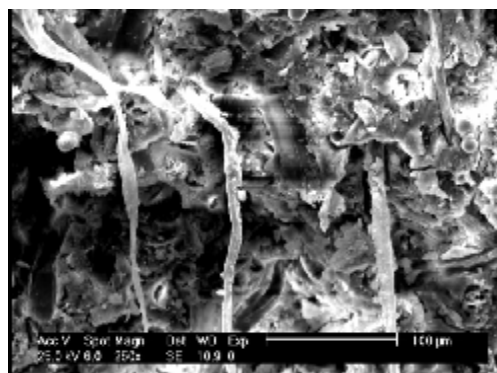
نتایج ریز ساختاری (SEM)

حضور نانو ذرات سیلیس و ماده جفت کننده بسیار بهبود یافت. همان طوری که در اشکال میکروسکوپی مشخص است، بر اساس اثر متقابل نانو ذرات سیلیس و ماده جفت کننده چسبندگی بین الیاف آلی و بستر سیمان معدنی بیشتر شده و همچنین میزان تخلخل ساختار سیمان بر اساس ایجاد محصولات هیدراسیون کاهش یافته است.

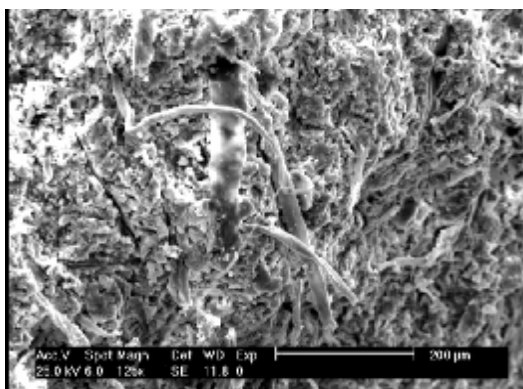
مطابق با شکل 4، الیاف خمیر کاغذ سولفیت دارای کمترین میزان چسبندگی با بستر سیمانی می باشد. این چسبندگی با افزودن نانوذرات سیلیس بر اساس شکل 5 بهبود یافته است. همان طوری که در شکل 6 مشخص می باشد، حضور ماده جفت کننده سبب بهبود همبستگی بین الیاف و همچنین الیاف و سیمان گردید. بر اساس شکل 7، ساختار کامپوزیت الیاف طبیعی - سیمان در

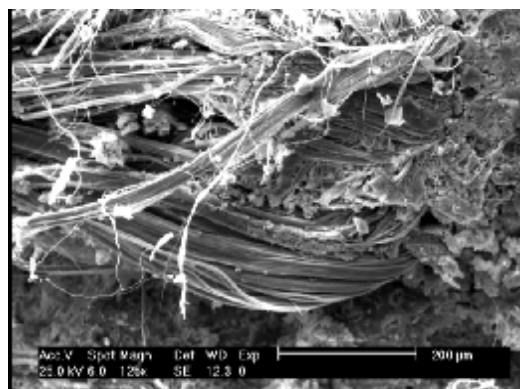
شکل 5- نمونه دارای 3% نانو ذرات سیلیس

شکل 4- نمونه فاقد نانوذرات سیلیس و ماده جفت کننده

شکل 7- نمونه دارای 3% نانو ذرات سیلیس و ماده جفت کننده

شکل 6- نمونه دارای ماده جفت کننده

بحث و نتیجه گیری

جذب آب در نخستین روزهای پس از تولید، اگر چه نسبت به نمونه شاهد، بهبود می‌یابد، اما نسبت به نمونه‌هایی با مقادیر کمتر نانوذرات سیلیس، جذب آب بیشتری را شاهد می‌باشیم. از آنجایی که با گذشت زمان، میزان نفوذپذیری (صرف نظر از نوع افزودنی) بهبود می‌یابد، لذا در دوره‌های آزمون طولانی‌تر (28 روزه)، کاهش جذب آب نسبت به نمونه‌های شاهد مشاهده شد. البته با یک استثناء برای نمونه‌ی واجد 3% نانوذرات سیلیس که، بنابر توضیح ارائه شده پس از 28 روز دارای جذب آب بالاتری نسبت به نمونه شاهد می‌باشد.

با توجه به نتایج آزمون جذب آب کوتاه مدت، به‌کارگیری جفت‌کننده آمینوسیلان، بر میزان نفوذپذیری تاثیر معنی‌داری داشته است. این موضوع باعث افزایش جذب آب کامپوزیت واجد آمینوسیلان نسبت به نمونه‌های شاهد (بدون آمینوسیلان و نانوذرات سیلیس) می‌گردد. این پدیده را می‌توان ناشی از ورود هوا به ماتریس سیمانی توسط آمینوسیلان دانست [7 و 10]، که در نتیجه میزان نفوذپذیری تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

با به‌کارگیری نانوذرات سیلیس در کنار آمینوسیلان و افزایش مقادیر نانوذرات سیلیس، میزان نفوذپذیری بهبود می‌یابد. این موضوع ناشی از عملکرد توأمان نانوذرات و آمینوسیلان می‌باشد. در نتیجه این موضوع با افزایش سطح نانوذرات سیلیس از 0 تا 3%، شاهد کاهش جذب آب می‌باشیم. شدت این روند کاهشی به حدی می‌باشد که در سطوح بالاتر از 0/5% نانوسیلیس، میزان جذب آب کمتر از نمونه‌های شاهد بود.

جذب آب کامپوزیت‌های سیمانی به میزان نفوذپذیری نمونه‌ها و به بیانی دیگر به ارتباط بین حفرات موجود در ساختار وابسته است. بر همین اساس، با افزایش نانوذرات سیلیس به ماتریس خمیر سیمان، از آنجاکه این افزایش به سفت‌تر شدن خمیر تازه می‌انجامد، به‌علت افزایش گرانروی و چسبندگی بالای خمیر ساخته شده، در حین تراکم، ورود هوا و ایجاد تخلخل در ساختار نمونه‌های سیمانی مشهود بود که این امر خود متعاقباً به‌علت سفت‌تر بودن خمیر تازه سیمان، منجر به ایجاد ترک‌های ریز شده لذا می‌توان با افزایش مقادیر نانوذرات سیلیس، انتظار ایجاد ساختاری با نفوذپذیری نامناسب‌تری را داشت [10]. با این وجود، در بیشترین میزان نانوذرات سیلیس (3%)، جذب آب نمونه‌ها نسبت به نمونه شاهد، افزایش یافت. علت این وضعیت را می‌توان به کلوخه‌شدگی نانوذرات در ماتریس و ایجاد حفرات کم مقاومت که علاوه بر کاهش ویژگی‌های مقاومتی، موجب برقراری ارتباط بین حفرات موجود نیز می‌گردند و همچنین سفتی بیش از حد نمونه‌ها، نسبت داد. در نتیجه، این اثرات جانبی نامطلوب از تاثیر مثبت عملکرد سوپر پوزولانی نانوذرات، پیشی گرفته و میزان نفوذپذیری کامپوزیت را نامناسب‌تر می‌نمایند. بر این اساس، در نتیجه عملکرد مناسب سوپر پوزولانی نانوذرات سیلیس در سطح کمتر از 1%، شاهد بهبود نفوذپذیری و در نتیجه کاهش جذب آب نمونه‌ها می‌باشیم. اما در سطوح بالاتر نانوذرات سیلیس (3%)، بنابه‌دلایل بیان شده، روند

سولفیت توانسته است سبب بهبود ریز ساختار و کاهش خاصیت جذب آب شود.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد می باشد و بدین وسیله از زحمات بی دریغ اساتید محترم راهنما و مشاور که در انجام این پژوهش راهنمایی‌های بسیار ارزشمند نموده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می نماید. و همچنین تشکر ویژه از باشگاه پژوهشگران واحد چالوس به دلیل فراهم آوردن امکانات مالی این پژوهش بعمل می آید.

درخاتمه، می‌توان اظهار داشت که به‌کارگیری الیاف سولفیت به جای آزبست، در ابتدا خاصیت جذب آب کامپوزیت حاصل را افزایش (نمونه‌های فاقد مواد افزودنی) و سپس (با ورود افزودنی‌ها) کاهش داده است چراکه تعداد بیشتر الیاف سولفیت، که دارای سطح موثر بیشتری نسبت به الیاف آزبست می‌باشند، به‌طور موثرتری بین ریزترک‌ها ایجاد پل کرده و در نتیجه نفوذپذیری به‌میزان قابل ملاحظه‌ای نسبت به کامپوزیت‌های دارای الیاف آزبست، بهبود یافته است. از طرفی بر اساس تصاویر SEM، اثر متقابل ماده جفت‌کننده و نانو ذرات سیلیس در پیوند با الیاف خمیر کاغذ

4-Bilba ,K, Arsense, M.A., 2008, Silane treatment of bagasse fiber for reinforcement of cementitious composites. *Composites Journal:Part A* 39, 1488–1495

5- David ,M. Bernstein & John A. Hoskins, 2006, The health effects of Chrysotile: current perspective based upon recent data: *Regulatory Toxicology and Parmacology*.

6- Hosseini, P., Booshehrian, A., Farshchi, S., 2010, Influence of nano-SiO₂ addition on microstructure and mechanical properties of cement mortars for ferrocement, *Transportation Research Record*, 2141, 15-20.

7-Ji, T., 2005, Preliminary study on the water permeability and microstructure of concrete incorporating nano-SiO₂, *Cement and Concrete Research*, 35, 1943-1947.

8- Li, H., Xiao, H.G., Yuan, J., Ou, J., 2004, Microstructure of cement mortar with nano-particles, *Composites: Part B.*, 35, 185-189.

9- Sneff, L., Labrincha, J.A., Ferreira, V.M., Hotza, D., Repette, W.L., 2009, Effect of nano-silica on rheology and fresh properties of cement pastes and mortars, *Construction and Building Materials*, 23, 2487-2491.

10- Svegl, F., Suput-Strupi, J., Skrlep, L., Kalcher, K., 2008, The influence of aminosilanes on macroscopic properties of cement paste, *Cement and concrete Research*, 38, 945-954.

11- Tonoli, G.H.D., Rodrigues Filho, U.P., Savastano Jr, H., Bras, J., Belgacem, M.N., Rocco Lahr, F.A., 2009, Cellulose modified fibers in cement based composites, *Composites: Part A.*, 40,2046-2053.

منابع

- 1- طاهری‌نیا، ع. 1387. امکان استفاده از کاغذ بازیافتی در ساخت فرآورده مرکب الیاف-سیمان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس
- 2- قاسمی پور، ح. بابائی فر، س. طلایی پور، م. 1387. بررسی ویژگی‌های کامپوزیت های سیمانی تقویت شده با خمیر الیاف کارتن بازیافتی، چهارمین کنگره ملی مهندسی عمران، دانشگاه تهران
- 3- وزارت صنایع طرح جامع معدن آزیست مصوب 1380

